Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
PRIIT PIKAMÄE
esitatud 2. oktoobril 2019[1]

Kohtuasi C-442/18 P

Euroopa Keskpank (EKP)
versus

Espírito Santo Financial (Portugal), SGPS, SA

Apellatsioonkaebus – Dokumentidega tutvumine – Tutvumine EKP 1. augusti 2014. aasta otsusega, millega peatati Banco Espírito Santo SA staatus euroala rahastamiskõlbliku lepingupartnerina ning kohustati seda panka tagasi maksma mitme miljardi euro suurune laen, ning kõigi selle otsusega seotud dokumentidega – Täieliku tutvumise võimaldamisest keeldumine

I. Sissejuhatus

1. Oma apellatsioonkaebusega palub Euroopa Keskpank (EKP) tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 26. aprilli 2018. aasta kohtuotsuse Espírito Santo Financial (Portugal) *vs.* EKP[2], millega viimane tühistas EKP 1. aprilli 2015. aasta otsuse keelduda osaliselt õiguse andmisest tutvuda teatavate EKP 1. augusti 2014. aasta otsusega seotud dokumentidega (edaspidi „vaidlusalune otsus“), osas, milles see käsitles EKP nõukogu 28. juuli 2014. aasta otsuse protokolli väljavõtetes sisalduvat krediidisummat ning EKP juhatuse 28. juuli ja 1. augusti 2014. aasta ettepanekutest kustutatud teavet.

2. EKP põhjendab apellatsioonkaebust üheainsa väitega, mille kohaselt on Üldkohus asunud vääralt seisukohale, et rahapoliitika elluviimisega seotud teabega tutvumise võimaldamisest keeldumisel peab EKP esitama põhjenduse, mis võimaldab mõista ja kontrollida, kuidas selle teabega tutvumine kahjustab konkreetselt ja reaalselt avalikku huvi seoses EKP otsuseid tegevate organite menetluse konfidentsiaalsusega.

3. See kohtuasi annab Euroopa Kohtule võimaluse võtta seisukoht põhimõttelises küsimuses, kas EKP otsuseid tegevate organite menetluse suhtes kuulub kohaldamisele konfidentsiaalsuse põhimõte või läbipaistvuse põhimõte – dilemma, mis tuleb lahendada nii otsuse 2004/258/EÜ[3] kui ka esmase õiguse alusel.

1 Algkeel: prantsuse.

2 T-251/15, ei avaldata, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2018:234.

3 Euroopa Keskpanga 4. märtsi 2004. aasta otsus üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Keskpanga dokumentidele (ELT 2004, L 80, lk 42; ELT eriväljaanne 01/05, lk 51).

II. Õiguslik raamistik

A. EKPSi ja EKP põhikiri

4. Protokolli nr 4 Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) ja Euroopa Keskpanga põhikirja kohta[4] (edaspidi „EKPSi ja EKP põhikiri“) artiklis 10.4 on sätestatud:

„Istungid on kinnised. EKP nõukogu võib teha otsuse avaldada oma arutluste tulemus.“

B. EKP kodukord

5. Otsuse EKP/2004/2[5] artikli 23 „Konfidentsiaalsus ja juurdepääs EKP dokumentidele“ lõikes 1 on sisuliselt sätestatud, et EKP otsuseid tegevate organite ja mis tahes muude nende poolt asutatud komiteede või rühmade menetlused on konfidentsiaalsed, välja arvatud juhul, kui EKP nõukogu volitab presidenti avalikustama arutelude tulemuse.

C. Otsus 2004/258

6. Otsuse 2004/258 artikli 1 kohaselt on selle otsuse eesmärk „määratleda EKP poolt EKP dokumentidele üldsuse juurdepääsu võimaldamise tingimused ja piirangud“.

7. Otsuse 2004/258 artikli 2 lõikes 1 on sätestatud, et „[i]gal liidu kodanikul ja igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registreeritud asukoht on liikmesriigis, on õigus juurdepääsule EKP dokumentidele, võttes arvesse käesolevas otsuses määratletud tingimusi ja piiranguid“.

8. Otsuse 2004/258 artikli 4 „Erandid“ lõike 1 punktis a ning lõigetes 3 ja 6 on sätestatud:

„1. EKP keeldub juurdepääsu võimaldamisest dokumentidele, mille avalikustamine võiks kahjustada järgmise kaitset:

a) avalikud huvid seoses järgmisega:

– EKP otsuseid tegevate organite menetluste konfidentsiaalsus,

[…]

3. Juurdepääsu dokumendile, mis sisaldab [EKPs või RKPdega (riikide keskpankadega) arutluste ja eelkonsultatsioonide raames sisekasutuseks antud arvamusi], ei võimaldata ka pärast otsuse vastuvõtmist, kui puudub ülekaalukas üldine huvi avalikustamiseks.

[…]

6. Käesolevas artiklis sätestatud erandeid kohaldatakse üksnes nii kaua, kuni kaitse on dokumendi sisust lähtuvalt õigustatud. Erandite kehtivus on maksimaalselt 30 aastat, kui EKP nõukogu ei ole määratlenud teisiti. Juhul kui erandiga hõlmatud dokumendid on seotud eraelu või ärihuvidega, võib erandite kehtivus pärast seda perioodi jätkuda.“ [täpsustatud tõlge]

4 ELT 2012, C 326, lk 230.

5 Euroopa Keskpanga 19. veebruari 2004. aasta otsus, millega võetakse vastu Euroopa Keskpanga kodukord (ELT 2004, L 80, lk 33; ELT eriväljaanne 01/06, lk 46), mida on muudetud Euroopa Keskpanga 22. jaanuari 2014. aasta otsusega EKP/2014/1 (ELT 2014, L 95, lk 56) (edaspidi „EKP kodukord“).

III. Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

9. Espírito Santo Financial (Portugal), SGPS, SA (edaspidi „ESF“) on Portugali õiguse alusel asutatud valdusettevõtja, kelle suhtes on käimas maksejõuetusmenetlus. Ta oli üks Banco Espírito Santo SA (edaspidi „BES“) põhiaktsionäre.

10. Olles sattunud rahalistesse raskustesse ning nähes oma likviidsuspositsiooni oluliselt halvenemas, kasutas BES alates 2014. aasta maikuust eurosüsteemi krediidioperatsioone ning sai alates 2014. aasta juulist Portugali keskpangalt Banco de Portugalilt erakorralist likviidsusabi.

11. EKP nõukogu otsustas esmalt 23. juulil 2014 kuni järgmise korralise istungini mitte keelata BESile erakorralise likviidsusabi andmist kuni teatud piirmäärani.

12. EKP juhatuse 28. juuli 2014. aasta ettepaneku alusel otsustas EKP nõukogu samal päeval jätta BESile võimalus kasutada „rahapoliitika krediidiinstrumente“, „külmutades“ samas BESile, tema filiaalidele ja tütarettevõtjatele nende instrumentide kaudu antava krediidi mahu „praeguse taseme juures“. Selle tulemusena seati neile üksustele kõnealuste eurosüsteemi krediidioperatsioonide kaudu antava krediidi laeks krediidisumma 28. juuli 2014. aasta seisuga.

13. Seejärel otsustas EKP nõukogu EKP juhatuse 1. augusti 2014. aasta ettepaneku alusel samal päeval peatada usaldatavusnõuetega seotud põhjustel BESi ja tema filiaalide jaoks rahapoliitika krediidiinstrumentide kasutamise võimaluse ning kohustas BESi tagastama hiljemalt 4. augustiks 2014 kogu eurosüsteemi raames saadud krediidi. See otsus vormistati protokollis, kus toodi ära ka see, kui palju võib Banco de Portugal BESile maksimaalselt erakorralist likviidsusabi anda.

14. Neil asjaoludel otsustasid Portugali ametiasutused alustada BESi suhtes kriisilahendusmenetlust. Seejärel alustati maksejõuetusmenetlust ESFi suhtes.

15. ESF taotles 5. novembri kirjaga EKP-lt võimalust tutvuda EKP nõukogu 1. augusti 2014. aasta otsusega ning kõigi EKP valduses olevate dokumentidega, mis on selle otsusega „ühel või teisel moel“ seotud.

16. EKP vastas sellele kirjale ning võimaldas ESFil tutvuda osaliselt EKP juhatuse 28. juuli ja 1. augusti 2014. aasta ettepanekutega ning väljavõtetega 28. juuli ja 1. augusti 2014. aasta otsuste protokollidest.

17. ESF esitas EKP-le 4. veebruaril 2015 kordustaotluse, milles ta leidis, et EKP need põhjendused, millega põhjendati teatavate taotletud dokumentidega täies ulatuses tutvumise võimaldamisest keeldumist, olid liiga ebamäärased ja üldised. Lisaks taotles ESF võimalust tutvuda esiteks summadega, mis olid kustutatud talle kättesaadavaks tehtud nõukogu 28. juuli ja 1. augusti 2014. aasta otsuste protokollide väljavõtetest, ehk BESile, tema filiaalidele ja tütarettevõtjatele antud krediidisummaga ja maksimaalse summaga, mille ulatuses oli lubatud BESile likviidsusabi anda, ning teiseks teatava teabega, mis oli kustutatud juhatuse 28. juuli ja 1. augusti 2014. aasta ettepanekutest.

18. Olles pikendanud kordustaotlusele vastamise tähtaega, avalikustas EKP 1. aprilli 2015. aasta kirjas ESFile juhatuse 28. juuli ja 1. augusti 2014. aasta ettepanekutes sisaldunud täiendava teabe. Ülejäänud osas kordas EKP otsuse 2004/258 artikli 4 alusel, et ei võimalda tutvuda EKP nõukogu 28. juuli ja 1. augusti 2014. aasta otsuste protokollide väljavõtetest kustutatud summade ega juhatuse 28. juuli ja 1. augusti 2014. aasta ettepanekutest kustutatud teatud lõikudega.

IV. Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

19. ESF nõudis oma hagis EKP 4. märtsil 2015 vaikimisi tehtud otsuse tühistamist, vaidlusaluse otsuse tühistamist ning kohtukulude välja mõistmist EKP-lt.

20. EKP palus hagi rahuldamata jätta ning mõista kohtukulud välja ESFilt.

21. Üldkohus tühistas vaidlusaluse otsuse osas, milles EKP keeldus võimaldamast tutvuda EKP nõukogu 28. juuli 2014. aasta otsuse protokolli väljavõtetes sisalduva krediidisummaga ning teabega, mis oli kustutatud EKP juhatuse 28. juuli ja 1. augusti 2014. aasta ettepanekutest. Ülejäänud osas jättis Üldkohus hagi rahuldamata.

V. Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

22. EKP esitas apellatsioonkaebuse, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 5. juulil 2018.

23. Kõigepealt palub EKP Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni esimese punkti. Seejärel palub ta Euroopa Kohtul jätta hagi rahuldamata ka osas, mis puudutab EKP keeldumist EKP nõukogu 28. juuli 2014. aasta otsuse protokollide väljavõtetes sisalduva krediidisumma avalikustamisest või teise võimalusena saata kohtuasi tagasi Üldkohtule hagi uueks läbivaatamiseks. Viimaks palub ta jätta kaks kolmandikku kohtukuludest ESFi ja üks kolmandik EKP kanda.

24. EKP põhjendab apellatsioonkaebust üheainsa väitega, mille kohaselt on Üldkohus vääralt tõlgendanud EKPSi ja EKP põhikirja artiklit 10.4 ning otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a esimest taanet. Selles väites kritiseerib EKP vaidlustatud kohtuotsuse punkte 124 ja 161 koosmõjus selle kohtuotsuse punktidega 54–56 ja 75–81. Täpsemalt on EKP seisukohal, et Üldkohus on vääralt otsustanud, et 28. juuli 2014. aasta otsuse protokolli väljavõtetes sisalduva teabega tutvumise õiguse andmata jätmisel oli EKP kohustatud esitama põhjenduse, mis võimaldab mõista ja kontrollida, kuidas oleks selle teabega tutvumine konkreetselt ja reaalselt kahjustanud avalikku huvi seoses EKP otsuseid tegevate organite menetluse konfidentsiaalsusega.

25. EKP leiab apellatsioonkaebuses, et EKP nõukogu istungite konfidentsiaalsuse põhimõtet, mis esmase õiguse tasandil tuleneb EKPSi ja EKP põhikirja artiklist 10.4, on korratud otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a esimeses taandes. Ta väidab, et viimati nimetatud sätet tuleb tõlgendada kooskõlas selle põhimõttega.

26. Kohtuistungil EKP siiski möönis, et otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a ning esmase õiguse asjassepuutuvate sätete vahel on teatav pinge. Ta leiab, et seda pinget saab leevendada, kui tõlgendada otsust 2004/258 esmase õiguse ning EKP otsuseid tegevate organite menetluse konfidentsiaalsuse põhimõttest lähtudes.

27. ESF palub Euroopa Kohtul apellatsioonkaebus rahuldamata jätta ning mõista kohtukulud välja EKP-lt.

VI. Analüüs

28. Nagu eespool mainitud, on EKP apellatsioonkaebuses esitanud üheainsa väite, mille kohaselt on Üldkohus vääralt tõlgendanud EKPSi ja EKP põhikirja artiklit 10.4 ja otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a esimest taanet.

29. Tuleb märkida, et argumendid, mille EKP selle väite põhjendamiseks on esitanud, ei sea kahtluse alla otsuse 2004/258 kehtivust, vaid puudutavad peamiselt seda, et nimetatud otsust ei saa mõista nii, et sellega on kehtestatud niisugune dokumentidega tutvumise kord, mis on vastuolus esmase õigusega.

30. EKP esitatud argumente arvesse võttes näitan kõigepealt ära, millised on EKP dokumentidega ja konkreetsemalt EKP otsuseid tegevate organite arutluste tulemustega tutvumise seisukohast asjasse puutuvad esmase õiguse sätted. Seejuures piiritlen selliste dokumentidega tutvumist reguleeriva põhimõtte (A osa). Seejärel analüüsin seda põhimõtet silmas pidades, mida tähendab see, et EKP nõukogu võib otsustada oma arutluste tulemused avalikustada (B osa). Viimaks määran kõiki neid kaalutlusi silmas pidades kindlaks, kui ulatuslik on põhjendamiskohustus, kui otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a esimese taande alusel keeldutakse dokumentidega tutvumise võimaldamisest (C osa).

A. Põhimõte, mida aluslepinguid arvestades tuleb EKP dokumentidega tutvumise suhtes kohaldada

31. Kõigepealt pean märkima, et läbipaistvuse põhimõte on ette nähtud ELL artiklites 1 ja 10 ning ELTL artiklis 15[6] ning need sätted on liidu institutsioonide dokumentidega tutvumist reguleeriva õigusliku raamistiku aluseks esmase õiguse tasandil. ELTL artikkel 15, mis võttis üle varem kehtinud EÜ asutamislepingu artikli 255 rolli ja mis hakkas kehtima Lissaboni lepingu jõustumisel, laiendas nimelt liidu õiguses läbipaistvuse põhimõtte kohaldamisala.[7]

32. Täpsemalt on ELTL artikli 15 lõike 3 esimeses lõigus sätestatud iga liidu kodaniku ja iga füüsilise või juriidilise isiku, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, õigus pääseda ligi liidu institutsioonide dokumentidele, ning seda õigust kinnitab ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 42. Dokumentidega tutvumise õigusega kaasnevad institutsioonide läbipaistvusega seotud kohustused. Dokumentidega tutvumise õiguse piirid ning läbipaistvusega seotud kohustused on kehtestatud määrustega, nagu on sätestatud ELTL artikli 15 lõike 3 teises lõigus.

33. ELTL artikli 15 lõike 3 neljanda lõigu kohaselt kehtib ELTL artikli 15 lõike 3 esimene lõik aga Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Investeerimispanga, ent ka Euroopa Keskpanga suhtes ainult siis, kui nad täidavad haldusülesandeid. Selles osas on Euroopa Kohus juba asunud seisukohale, et ELTL artikli 15 lõike 3 teise lõigu alusel vastu võetud määrustega ei saa kehtestada tingimusi, mis reguleerivad õigust tutvuda dokumentidega, mis on mõne ELTL artikli 15 lõike 3 neljandas lõigus nimetatud institutsiooni käsutuses ja mis seonduvad selle institutsiooni niisuguse tegevusega, mis ei ole haldustegevus.[8]

34. Järeldan sellest, et neid läbipaistvusega seotud kohustusi, mis lasuvad EKP-l olukordades, kus EKP täidab ülesandeid, mis ei ole haldusülesanded, tuleb eristada neist, mis lasuvad tal olukordades, kus ta täidab haldusülesandeid.

35. Asjaolu, et EKP-l ei ole ELTL artikli 15 lõike 3 esimeses ja teises lõigus nimetatud olukordades kohalduvaid läbipaistvusega seotud kohustusi, kui ta täidab ELTL artikli 282 kohaselt eelkõige rahapoliitika elluviimisega seotud niisuguseid ülesandeid, mis ei ole haldusülesanded, on põhjendatav just nende ülesannete laadiga.[9] Nimelt ei saa tähelepanuta jätta, et seda poliitikat ellu viies täidab EKP märkimisväärset rolli hindade ja finantssektori stabiilsuse säilitamisel.

6 Vt 9. novembri 2010. aasta kohtuotsus Volker und Markus Schecke ja Eifert (C-92/09 ja C-93/09, EU:C:2010:662, punkt 68).

7 Vt 21. septembri 2010. aasta kohtuotsus Rootsi jt *vs.* API ja komisjon (C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, punkt 81), ja 18. juuli 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Breyer (C-213/15 P, EU:C:2017:563, punkt 50).

8 Vt 18. juuli 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Breyer (C-213/15 P, EU:C:2017:563, punkt 48).

9 Vt selle kohta Siekmann, H., „The Legality of Outright Monetary Transactions of the European System of Central Banks“, kogumikus Rövekamp, F., Bälz, M., Hilpert, H. G. (eds.), *Central Banking and Financial Stability in East Asia*, Springer International Publishing, Cham, Heidelberg, New York, Dordrecht, London, 2015, lk 114.

36. Mis puudutab konkreetsemalt EKP nõukogu, siis just tema on see, kellele on usaldatud rahapoliitika kujundamise oluline ülesanne.[10] Lisaks osaleb EKP nõukogu, nagu käesolevgi kohtuasi näitab, menetlustes, mille eesmärk on anda eurosüsteemi finantsoperatsioonide abil vahendeid finantsraskustes olevatele üksustele. Kui neis menetlustes EKP käsutuses olevate teatavate andmetega võimaldataks tutvuda ainult neil, kes seda taotlenud on, võiks see teatud juhtudel tekitada ülemäärase majandusspekulatsiooni ohu. See oht võib kahjustada EKP eesmärke.[11]

37. Neil asjaoludel on selleks, et EKP saaks täita oma ülesandeid iseseisvalt ja tõhusalt, vaja kaitsta ka tema organite otsustusprotsessi igasuguse välise surve eest, mille saab tagada nende menetluste konfidentsiaalsus.[12] Samal põhjusel on liidu õiguses teisigi sätteid, mille eesmärk on sisuliselt kaitsta EKP-d igasuguse poliitilise surve eest, et ta saaks tulemuslikult täita oma ülesannetele seatud eesmärke tänu sellele, et ta teostab sõltumatult talle sel otstarbel antud eripädevust.[13]

38. Liiati on liikmesriigid, tunnustades EKP otsuseid tegevate organite rolli eripära, võtnud vastu EKPSi ja EKP põhikirja, mille artiklis 10.4 on sätestatud, et EKP nõukogu istungid on kinnised ning vaid see nõukogu ise võib otsustada oma arutluste tulemuse avalikustada.

39. Järeldan eeltoodust, et liikmesriikide tahtlikult tehtud valiku kohaselt ei laiene EKP nõukogu otsustusprotsessile sellised läbipaistvusega seotud kohustused, mis on kohaldatavad ELTL artikli 15 lõike 3 esimeses lõigus nimetatud olukordades. See ei tähenda, et see otsustusprotsess dokumentidega tutvumist käsitlevate liidu õigusnormide kohaldamisalast üldse välja jääks.[14] Vastavalt käesoleva ettepaneku punktides 33–35 mainitud sätetele taandub läbipaistvuse põhimõte selles kontekstis siiski konfidentsiaalsuse põhimõtte ees.

40. Vaidlustatud kohtuotsust lugedes jääb aga mulje, et EKP nõukogu otsustusprotsessi tulemuste osas ei ole EKPSi ja EKP põhikirja artikli 10.4 teise lause alusel, koostoimes otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punktiga a, konfidentsiaalsuse põhimõttel enam eesõigust läbipaistvuse põhimõtte ees. Nimelt tõlgendab Üldkohus seda, et EKP nõukogu võib otsustada oma arutluste tulemused avalikustada, selliselt, et kui ta ei võimalda taotletud dokumentidega tutvumist, peab ta oma kaalutlusõiguse teostamisel lähtuma otsuses 2004/258 määratletud tingimustest ja piiridest. Üldkohtu hinnangul järeldub sellest, et kui EKP nõukogu keeldub selliste tulemustega tutvumise võimaldamisest otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a alusel, peab ta esitama üksikasjaliku põhjenduse, mis võimaldab taotlejal mõista ja kontrollida, kuidas selle teabega tutvumine konkreetselt ja reaalselt kahjustaks avalikku huvi seoses EKP organite menetluste konfidentsiaalsusega. Analüüsida tuleb seda, kas põhjendatud on Üldkohtu seisukohad, mille kohaselt on esiteks EKP nõukogu kaalutlusõigus tema arutluste tulemuste avalikustamise üle otsustamisel kindlaks määratud otsuse 2004/258 sätetega, mistõttu jäetakse need avalikustamata üksnes erandjuhul, ja teiseks, et selliste tulemustega tutvumise võimaldamisest keeldumisega peab kaasnema üksikasjalik põhjendus.

10 Vt Hofmann, H. C. H., „Monetary Policy and Euro Area Governance in the EMU“, kogumikus Hofmann, H. C. H., Rowe, G. C., Türk, A. H. (eds.), *Specialized Administrative Law of the European Union: A Sectoral Review*, Oxford University Press, Oxford, 2018, lk 250.

11 Vt selle kohta Dawson, M., Maricut-Akbik, A., Bobić, A., „Reconciling Independence and accountability at the European Central Bank: The false promise of Proceduralism“, *European Law Journal*, vol. 25(1), 2019, lk 82–85.

12 Vt selle kohta Curtin, D., „„Accountable Independence“ of the European Central Bank: Seeing the Logics of Transparency“, *European Law Journal*, 2017, vol. 23(1-2), lk 35.

13 Vt 10. juuli 2003. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* EKP (C-11/00, EU:C:2003:395, punkt 134).

14 Vt Rossi, L., Vinagre e Silva, P., *Public Access to Documents in the EU*, Hart Publishing, Oxford, 2017, lk 78.

B. EKP nõukogu arutluste tulemuste avalikustamine

41. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 76–80, millele selle kohtuotsuse punktis 124 viidatakse, leidis Üldkohus, et EKP nõukogu otsused – ja seega ka protokollid, kus need otsused kirjas on – ei ole avalikustamise eest täielikult kaitstud, mistõttu jäetakse need avalikustamata üksnes erandjuhul. Üldkohus rõhutas, et EKPSi ja EKP põhikirja artikli 10.4 teise lause kohaselt võib EKP nõukogu otsustada oma arutluste tulemused avalikustada. Seetõttu tuleb EKP nõukogule selleks antud kaalutlusõigust teostada tingimustel ja piirides, mis tulenevad otsusest 2004/258, mille eesmärk on, nagu lisas Üldkohus, anda võimalikult ulatuslik EKP dokumentidega tutvumise õigus.

42. Ma ei ole siiski veendunud EKPSi ja EKP põhikirja ning otsuse 2004/258 sätete sellise tõlgenduse õigsuses.

43. Esiteks tuleb märkida, et vastupidi Üldkohtu seisukohale ei tulene otsuse 2004/258 põhjendusest 3 mitte see, et *EKP dokumentidega tutvumise õigus* peab olema *võimalikult ulatuslik*, vaid see, et *EKP dokumentidele tuleb võimaldada suurem juurdepääs*. Selles põhjenduses on samas tunnistatud, et EKP dokumentidega tutvumise võimaldamisel tuleks siiski kaitsta ühelt poolt EKP sõltumatust ning teiseks EKP ülesannete täitmist puudutavate teatud küsimuste konfidentsiaalsust. Niisiis võib väita, et selle otsuse aluseks ei ole eeldus, millest lähtus Üldkohus.

44. Teiseks, sama põhjenduse kohaselt on *EKP otsuseid tegevate organite koosolekute läbiviimine konfidentsiaalne, kui vastav organ ei otsusta oma arutluse tulemusi avalikustada*, mis peegeldab ELTL artikli 132 lõiget 2, mille kohaselt *võib* EKP *otsustada* oma otsused, soovitused ja arvamused avaldada. Juba see säte viitab EKP kaalutlusõigusele oma otsuste avalikustamise üle otsustamisel.[15] Sama moodi kinnitavad EKPSi ja EKP põhikirja artikli 10.4 teine lause ja EKP kodukorra artikli 23.1 lõpuosa, et EKP-l on oma otsuste avalikustamise küsimuses kaalutlusõigus. Nende sätete kohaselt *võib* nimelt EKP nõukogu *teha otsuse* oma arutluste tulemus avalikustada.

45. Tõsi, kõigis eelviidatud sätetes on EKP nõukogu arutluste tulemuste osas konfidentsiaalsuse põhimõtet pehmendatud. Nimelt kohaldub konfidentsiaalsuse põhimõte EKPSi ja EKP põhikirja artikli 10.4 esimese lause ja EKP kodukorra artikli 23.1 kohaselt EKP nõukogu istungite suhtes, samas kui EKPSi ja EKP põhikirja artikli 10.4 teise lause ja EKP kodukorra artikli 23.1 lõpuosa kohaselt on EKP nõukogu arutluste tulemuse konfidentsiaalsus suhteline. Vastupidi aga sellele, mida Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80 leidis, ei tähenda see, et arutluste tulemuste kaitsetase oleks eelduslikult madalam kui arutluste endi oma või et nende avalikustamata jätmisel on tegemist vaid erandiga.

46. Miski ei viita tegelikult sellele, et liidu seadusandja oleks kahe viimati nimetatud sättega soovinud teha erandi EKP nõukogu arutluste konfidentsiaalsuse nõudest. ELTLi ning EKPSi ja EKP põhikirja sätted annavad EKP nõukogule võimaluse *otsustada* need tulemused avalikustada, ilma et tal oleks kohustust seda teha.

47. Seda seisukohta ei sea kahtluse alla ka otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a mitmeti mõistetav sõnastus.

15 Vt Van Cleynenbreugel, P., „Confidentiality behind transparent doors: The European Central Bank and the EU law principle of openness“, *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, 2018, vol. 25(1), lk 54. Mööda minnes tuleb märkida, et käesoleval juhul ei ole küsimus selles, millises suhtes on ELTL artikli 132 lõige 2, ELTL artikli 297 lõikega 2, kus on sätestatud, et otsused, milles ei ole adressaati märgitud, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*. 28. juuli 2014. aasta otsus puudutab nimelt EKP-d ega ole seega käsitatav otsusena, milles ei ole adressaati märgitud.

48. Tõsi on, et keelelises plaanis võivad otsuses 2004/258 kasutatud mõisted jätta mulje, et EKP nõukogu arutluste tulemustega tutvumise võimaldamisest keeldumine selle otsuse artikli 4 lõike 1 punkti a esimese taande alusel on võimalik üksnes erandjuhul. Nimelt on otsuse 2004/258 artikli 4 pealkirjaks „Erandid“. Selle otsuse artikli 4 lõike 1 punkti a esimese taande sõnastus näib samuti osutavat sellele, et põhimõtteliselt tuleb selliseid arutlusi kajastavate dokumentidega tutvumist võimaldada. Selle sätte kohaselt keeldub EKP dokumendiga tutvumise võimaldamisest, kui dokumendi avalikustamine võiks kahjustada avalikku huvi seoses EKP otsuseid tegevate organite menetluse konfidentsiaalsusega. Lisaks kasutatakse otsuse 2004/258 artikli 4 lõigetes 5 ja 6 mõistet „erand“ igasuguse keeldumise, sealhulgas selle otsuse artikli 4 lõike 1 punkti a esimeses taandes sätestatud keeldumise kohta.

49. Pean aga märkima, et dokumentidega tutvumist reguleerivad teisese õiguse sätted ei saa viia selleni, et EKP väljaarvamine nende institutsioonide hulgast, kelle suhtes kohaldub ELTL artikli 15 lõike 3 alusel täielikult läbipaistvuse põhimõte, kaotab suuresti oma soovitava toime. Seda enam ei või need normid sisutuks muuta kaalutlusõigust, mis on EKP-l tulenevalt ELTL artikli 132 lõikest 2. Niisiis ei saa otsus 2004/258 ümber pöörata kõigi eelviidatud sätete loogikat ja asendada konfidentsiaalsuse põhimõtet läbipaistvuse põhimõttega nii, et üldreegliks on EKP nõukogu arutluste tulemuste avalikustamine ning nende konfidentsiaalsus on käsitatav vaid erandina.

50. Seda seisukohta toetavad ka otsuse 2004/258 põhjendused 3 ja 4, millest tuleneb, et liidu seadusandja ei soovinud selle otsuse vastuvõtmisega teha erandit käesoleva ettepaneku eelnevates punktides viidatud esmase õiguse sätetest.

51. On tõsi, et otsuse 2004/258 põhjendusest 4 võib jääda mulje, et selle otsuse artikli 4 lõike 1 punkti a alusel tutvumise võimaldamisest keeldumine on üksnes erand. Viidates nimetatud otsuse põhjenduse 3 esimeses osas sõnastatud ideele, et EKP dokumentidega tutvumise võimalusi tuleb avardada, on selles põhjenduses siiski täpsustatud, et erandite kehtestamise kaudu tuleb tagada teatud avalike ja erahuvide kaitse. Nagu viidatud põhjenduse 3 teisest osast aga järeldada saab, ei või see ulatuslikum tutvumise õigus, millest on lubatud teha erandeid avalike ja erahuvide kaitseks, kahjustada EKP sõltumatust ega tema ülesannete täitmist puudutavate teatud küsimuste konfidentsiaalsust, ning sellest aspektist on EKP otsuseid tegevate organite istungid konfidentsiaalsed. Neid kaht põhjendust koos vaadates nähtub, et isegi üksikult võetuna ei soovita otsusega 2004/258 eelnimetatud organite arutlusi puudutavat erandit käsitleda samamoodi teiste selles otsuses sätestatud eranditega.

52. Täielikkuse huvides täpsustan, et minu meelest ei räägi vaidlustatud kohtuotsuses Üldkohtu valitud tõlgenduse kasuks ka otsuse 2004/258 artikli 4 lõige 6. Selle sätte kohaselt kohaldatakse otsuse 2004/258 artiklis 4 sätestatud erandeid üksnes nii kaua, kuni kaitse on dokumendi sisust lähtuvalt õigustatud. See säte ei saa aga sisutuks muuta kaalutlusõigust, mis on EKP nõukogul oma arutluste tulemuste avalikustamise küsimuses esmase õiguse alusel. Lisaks sellele, nagu nähtub käesoleva ettepaneku punktist 51, ei käsitleta otsusega 2004/258 loodud õigusraamistikus EKP otsuseid tegevate organite arutluste suhtes kehtestatud erandit samamoodi muude selles sättes ette nähtud eranditega.

53. Kolmandaks võiks mõistagi küsida, kas otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a võiks vaadelda nii, et see annab tervikuna ja ette loa kõigi EKP nõukogu arutluste tulemuste avalikustamiseks. Otsuse 2004/258 on nimelt vastu võtnud EKP nõukogu ning ELTL artikli 132 lõike 2, EKPSi ja EKP põhikirja artikli 10.4 teise lause ja EKP kodukorra artikli 23.1 lõpuosa kohaselt võib nimetatud nõukogu otsustada oma arutluste tulemused avalikustada. Selles kontekstis oleks otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkt a käsitatav üldise loana kõik arutluste tulemused automaatselt avalikustada.

54. Nagu aga EKP kohtuistungil märkis, ei anna EKPSi ja EKP põhikirja artikli 10.4 teine lause EKP nõukogule sedavõrd laia kaalutlusõigust. Tuleb silmas pidada, et selles sättes on ette nähtud võimalus, mida EKP nõukogu saab üksikutel juhtudel kasutada tagantjärele ja konkreetse teabe osas. Mis tahes muu tõlgendus võimaldaks EKP nõukogul minna mööda valikust, mille liikmesriigid on EKP dokumentidega tutvumise küsimuses teinud ja mis on väljendatud ELTL artikli 15 lõike 3 neljandas lõigus ja artikli 132 lõikes 2 ning EKPSi ja EKP põhikirja artiklis 10.4.

55. Minu analüüsist nähtub, et EKP nõukogu arutlustele laieneb konfidentsiaalsuse põhimõte. Reservatsioon, mis puudutab seda, et EKP nõukogu võib otsustada oma arutluste tulemused avalikustada, ja mis sisaldub mitmes liidu õiguse sättes, ei sea seda järeldust kahtluse alla. EKP nõukogu võib lihtsalt kaalutlusõiguse alusel otsustada need tulemused avalikustada, ent ta ei pea seda tegema.

56. Viimasena tuleb siinkohal käsitleda küsimust, kuidas eeltoodud kaalutlused, milleks on esiteks see, et EKP nõukogu otsustusprotsessi puhul taandub läbipaistvuse põhimõte konfidentsiaalsuse põhimõtte ees (vt käesoleva ettepaneku punkt 39) ning teiseks see, et selle protsessi tulemuste avalikustamise osas on EKP nõukogul kaalutlusõigus (vt käesoleva ettepaneku punkt 55), mõjutavad põhjendamiskohustuse ulatust dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumise korral otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a alusel.

C. Otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a alusel keeldumise põhjendamine

57. On iseloomulik, et leides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 124, et EKP peab põhjendama iga dokumentidega tutvumise taotluse kohta tehtud otsust, mille aluseks on otsuse 2004/258 artiklis 4 loetletud erandid, on Üldkohus inspiratsiooni saanud selle kohtuotsuse punktides 54–56 viidatud kohtupraktikast ning leidnud, et see on analoogia alusel kohaldatav otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a esimese taande suhtes.

58. Selle analoogia osas on mul siiski kahtlusi.

59. Kõigepealt tuleb tähele panna, et Üldkohtu otsuse punktides 54 ja 55 mainitud kohtuotsuse Rootsi ja Turco *vs.* nõukogu[16] lõigud puudutasid üksnes määrust (EÜ) nr 1049/2001.[17] Teiseks oli see määrus ka enamiku vaidlustatud kohtuotsuse punktides 54–56 viidatud kohtuotsuste[18] esemeks. Viimaks, kuigi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 55 mainitud Üldkohtu otsus Thesing ja Bloomberg Finance *vs.* EKP[19] puudutas otsust 2004/258, siis ikkagi mitte selle otsuse artikli 4 lõike 1 punkti a esimest taanet, vaid selle artikli 4 lõike 1 punkti a teist taanet, mida Üldkohus nimetatud kohtuotsuses tõlgendas. Liiati viitas Üldkohus ka seal analoogia alusel määrusega nr 1049/2001 seonduvale Euroopa Kohtu praktikale.

16 1. juuli 2008. aasta kohtuotsus Rootsi ja Turco *vs.* nõukogu (C-39/05 P ja C-52/05 P, EU:C:2008:374, punkt 48).

17 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001, L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331).

18 11. märtsi 2009. aasta kohtuotsus Borax Europe *vs.* komisjon (T-121/05, ei avaldata, EU:T:2009:64, punkt 37); 12. septembri 2013. aasta kohtuotsus Besselink *vs.* nõukogu (T-331/11, ei avaldata, EU:T:2013:419, punktid 96 ja 99), ning 29. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Leedu *vs.* komisjon (T-110/13, ei avaldata, EU:T:2015:818, punkt 61).

19 29. novembri 2012. aasta kohtuotsus Thesing ja Bloomberg Finance *vs.* EKP (T-590/10, ei avaldata, EU:T:2012:635, punkt 42).

60. Sellega seoses tuleb esiteks täheldada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on määruse nr 1049/2001 eesmärk anda üldsusele võimalikult laiaulatuslik juurdepääs liidu institutsioonide dokumentidele.[20] Olles kasutanud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80, millele ta selle kohtuotsuse punktis 124 viitab, peaaegu samasugust sõnastust, on Üldkohus märkinud, et otsuse 2004/258 eesmärk on võimaldada EKP dokumentidele *võimalikult laiaulatuslik juurdepääs*. Ent nagu ma käesoleva ettepaneku punktis 43 näitasin, on selle otsuse *eesmärk üksnes laiendada* EKP dokumentidega tutvumise võimalust varasemate õigusnormidega võrreldes.

61. Teiseks võib kohtuotsusest Baumeister[21] järeldada, et analoogiat ühelt poolt määrusega 1049/2001 kehtestatud dokumentidega tutvumise regulatsiooni ning teiselt poolt liidu muudes õigusaktides sätestatud regulatsiooni vahel tuleb kohaldada ettevaatlikult.

62. Selles kohtuotsuses otsustas Euroopa Kohus, et lähtudes eesmärgist anda üldsusele võimalikult laiaulatuslik õigus tutvuda liidu institutsioonide dokumentidega, on määrusega nr 1049/2001 pandud liidu institutsioonile, kes kavatseb dokumendiga tutvumise võimaldamisest keelduda, põhimõtteliselt kohustus esitada selgitused selle kohta, kuidas dokumendiga tutvumine võib konkreetselt kahjustada huvi, mida kaitseb mõni tutvumise õiguse kohta ette nähtud erand.[22] Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 124 tõi Üldkohus selle lõigu peaaegu samas sõnastuses ära, kohaldades seda EKP keeldumisele otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a esimese taande alusel.

63. Määrus nr 1049/2001 kuulub aga kohaldamisele olukordades, mida on nimetatud ELTL artikli 15 lõike 3 esimeses lõigus, mis annab läbipaistvuse põhimõtet järgides võimalikult ulatusliku võimaluse liidu institutsioonide käsutuses olevate dokumentidega tutvumiseks.[23] Käesolevas kohtuasjas käsitletav dokumentidega tutvumise taotlus kuulub aga ELTL artikli 15 lõike 3 neljanda lõigu kohaldamisalasse.

64. Lisaks sellele tegi Euroopa Kohus kohtuotsuses Baumeister[24] selget vahet sellel, kuidas lahendatakse dokumentidega tutvumise taotlusi, mis seonduvad määrusega nr 1049/2001, ning neid, mis seonduvad direktiivi 2004/39/EÜ[25] artikli 54 „Ametisaladus“ lõikega 1. Euroopa Kohus leidis, et määrusega nr 1049/2001 on liidu institutsioonile, kes kavatseb dokumendiga tutvumise võimaldamisest keelduda, põhimõtteliselt pandud kohustus esitada selgitused selle kohta, kuidas dokumendiga tutvumine võib konkreetselt kahjustada huvi, mida kaitseb mõni tutvumise õiguse kohta ette nähtud erand. Seevastu leidis Euroopa Kohus, et kui pädevad asutused leiavad, et taotletav teave on direktiivi 2004/39 artikli 54 lõike 1 tähenduses konfidentsiaalne, saavad nad taotluse rahuldada üksnes selles sättes ammendavalt loetletud juhtudel.[26]

65. Nii võiks väita, et kui määruse nr 1049/2001 regulatsioon annab eesõiguse läbipaistvusele, siis direktiivi 2004/39 artikli 54 lõige 1 lähtub eeldusest, et selle sätte kohaldamisalasse kuuluva teabe suhtes on kohaldatav konfidentsiaalsuse põhimõte. See erisus mõjutab hiljem ka põhjendamiskohustuse ulatust taotletud dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumise korral.

66. Siinkohal tuleb märkida, et otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkt a, koostoimes ELTL artikli 15 lõike 3 neljanda lõiguga, EKPSi ja EKP põhikirja artikliga 10.4 ning EKP kodukorra artikliga 23.1, lähtub samuti eeldusest, et EKP nõukogu arutlused kuuluvad põhimõtteliselt konfidentsiaalsuse põhimõtte kohaldamisalasse. Seetõttu peaksid erinevused, mis esinevad keeldumise korral põhjendamiskohustuse ulatuse osas määruse nr 1049/2001 kohaldamisalasse ja direktiivi 2004/39

20 Vt 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus ClientEarth *vs.* komisjon (C-612/13 P, EU:C:2015:486, punkt 57).

21 19. juuni 2018. aasta kohtuotsus Baumeister (C-15/16, EU:C:2018:464, punkt 41 ja 42).

22 Vt 19. juuni 2018. aasta kohtuotsus Baumeister (C-15/16, EU:C:2018:464, punktid 41 ja 42).

23 Vt selle kohta 18. juuli 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Breyer (C-213/15 P, EU:C:2017:563, punkt 49).

24 19. juuni 2018. aasta kohtuotsus Baumeister (C-15/16, EU:C:2018:464, punktid 42 ja 43).

25 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT 2004, L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 06/07, lk 263).

26 Vt 19. juuni 2018. aasta kohtuotsus Baumeister (C-15/16, EU:C:2018:464, punktid 42 ja 43).

artikli 54 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvate olukordade vahel, eksisteerima ka ühelt poolt EKP nõukogu arutluste tulemuste avalikustamist puudutavate sätete ning teiselt poolt määruse nr 1049/2001 vahel. Seetõttu ei saa otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a esimese taande puhul lähtuda Üldkohtu toodud analoogiast vaidlustatud kohtuotsuse punktides 54–56 viidatud kohtupraktikaga.

67. Kolmandaks ja viimaseks nähtub määrust nr 1049/2001 käsitlevast kohtupraktikast, et isegi selle määrusega kehtestatud dokumentidega tutvumise regulatsiooni puhul saab tunnustada teatud üldiste eelduste olemasolu, mille kohaselt taotletavate dokumentide avalikustamine kahjustaks põhimõtteliselt teatud huve või eesmärke, mis võivad selle määruse kohaldamisel õigustada dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumist.[27] Sellisel juhul peab dokumentidega tutvumise võimalust taotlev isik ära näitama, et kõnealune eeldus ei laiene sellele dokumendile, mille avaldamist ta taotleb.[28] Isegi kui asuda seisukohale, et asjassepuutuvates esmase ja teisese õiguse sätetes, sealhulgas otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a esimeses taandes on selline eeldus ette nähtud vaid EKP nõukogu arutluste tulemuste osas, ei saanud Üldkohus ilma tõenditeta, mis võiksid selle üldise eelduse ümber lükata, asuda seisukohale, et EKP ei ole oma keeldumist piisavalt põhjendanud.

68. Seetõttu tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada õigusnormi rikkumise tõttu, mis seisneb EKPSi ja EKP põhikirja artikli 10.4 ja otsuse 2004/258 artikli 4 lõike 1 punkti a esimese taande vääras tõlgendamises, kuivõrd Üldkohus jättis tähelepanuta esmase õiguse sätted, milles on kehtestatud EKP dokumentidega tutvumise võimaldamise põhimõtted. Neil asjaoludel tuleb apellatsioonkaebuse ainsa väitega nõustuda ning tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutiivosa esimene punkt osas, milles sellega tühistatakse vaidlusalune otsus osas, milles keelduti EKP nõukogu 28. juuli 2014. aasta otsuse protokolli väljavõtetes sisalduva krediidisummaga tutvumise võimaldamisest. Seejuures tuleb täheldada, et EKP nõude ese ei ole EKP juhatuse 28. juuli ja 1. augusti 2014. aasta ettepanekutest kustutatud teabega tutvumise võimaldamisest keeldumine. Seega tuleb asuda seisukohale, et EKP ei vaidlusta vaidlustatud kohtuotsust osas, milles sellega tühistati vaidlusalune otsus osas, mis puudutas neid ettepanekuid, ehk teisisõnu, et EKP nõustub vaidlustatud kohtuotsusega neid ettepanekuid puudutavas osas.

69. Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu teise lause kohaselt võib Euroopa Kohus teha Üldkohtu otsuse tühistamise korral asja suhtes ise lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium seda lubab. Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes leian, et menetlusstaadium võimaldab lõpliku kohtuotsuse tegemist, kuna vaidlus puudutab keeldumist EKP nõukogu 28. juuli 2014. aasta otsuse protokolli väljavõtetes sisalduva krediidisummaga tutvumise võimaldamisest. Nimelt vastupidi sellele, mida Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 124, ei olnud EKP kohustatud nendes väljavõtetes sisalduva teabega tutvumise võimaldamisest keeldumist põhjendama.

70. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõikes 2 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotamise. Vastavalt selle kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 138 lõike 3 kohaselt seevastu jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Minu analüüsi kohaselt muudetakse lõpptulemusena EKP apellatsioonkaebuse alusel kohtuotsust üksnes osas, milles see puudutab keeldumist EKP nõukogu 28. juuli 2014. aasta otsuse protokolli väljavõtetes sisalduva krediidisummaga tutvumise võimaldamisest. Minu arvates ei tuleks esimese astme

27 Seoses määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande kontekstis haldustoimikute suhtes kehtestatud üldise eeldusega vt 29. juuni 2010. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Technische Glaswerke Ilmenau (C-139/07 P, EU:C:2010:376, punkt 61).

28 Vt 29. juuni 2010. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Technische Glaswerke Ilmenau (C-139/07 P, EU:C:2010:376, punktid 62, 68 ja 70).

kohtumenetluse ning Üldkohtu otsuse tühistamisega päädinud apellatsioonimenetlusega seotud kulusid jaotada vastavalt Üldkohtu otsuse resolutiivosa punktile 3, mille kohaselt jäävad ESFi ja EKP kulud nende endi kanda, vaid nii, et ESFi kulud jäävad tema enda kanda ning lisaks tuleb temalt EKP kasuks välja mõista üks kolmandik EKP kuludest.

71. Viimase remargina pean märkima, et olen teadlik õiguskirjanduses avaldatud arvamusest, et EKP peaks oma tegevuse läbipaistvust suurendama muu hulgas sellega, et EKP nõukogu avalikustab oma arutlused.[29] Käesolevas ettepanekus sisalduv analüüs tugineb siiski kehtivale õiguslikule raamistikule. Sellest õiguslikust raamistikust nähtub liikmesriikide tahe (tahtlik otsus), et EKP otsustusprotsess oleks konfidentsiaalne ning selle protsessi tulemuste avaldamise otsustamise õigus on jäetud EKP nõukogule.

72. Kuid tasakaalu leidmiseks ühelt poolt EKP nõukogu arutluste ja nende tulemuste konfidentsiaalsuse ning teiselt poolt EKP usaldusväärsuse tagamise vajaduse[30] vahel, võib EKP nõukogu talle antud kaalutlusõiguse alusel otsustada avalikustada ainult osa oma arutluste tulemustest. Nimelt, kuna EKP nõukogu võib otsustada selliseid tulemusi mitte avaldada, võib ta seda enam otsustada teha seda osaliselt. Niisugust seisukohta toetab otsuse 2004/258 artikli 4 lõige 5. Selle sätte kohaselt, juhul kui ainult osa soovitud dokumendist on mõne erandiga hõlmatud, tuleb avalikustada dokument ülejäänud osas. Tuleb rõhutada, et just seda EKP käesoleval juhul tegigi.

VII. Ettepanek

73. Eeltoodud kaalutlusi silmas pidades leian, et Euroopa Keskpanga (EKP) esitatud ainsa väitega tuleb nõustuda ning teen Euroopa Kohtule ettepaneku teha järgmine otsus:

1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Espírito Santo Financial (Portugal) *vs.* EKP (T-251/15, ei avaldata, EU:T:2018:234) osas, milles tühistati EKP 1. aprilli 2015. aasta otsus keelduda osaliselt õiguse andmisest tutvuda teatavate Banco Espírito Santo SA-d käsitlevate EKP 1. augusti 2014. aasta otsusega seotud dokumentidega osas, milles seal keelduti EKP nõukogu 28. juuli 2014. aasta otsuse protokolli väljavõtetes sisalduva krediidisummaga tutvumise võimaldamisest.

2. Jätta hagi rahuldamata osas, mis puudutab EKP keeldumist EKP nõukogu 28. juuli 2014. aasta otsuse protokolli väljavõtetes sisalduva krediidisummaga tutvumise võimaldamisest.

3. Jätta Espírito Santo Financial (Portugal), SGPS, SA kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja üks kolmandik EKP poolt esimeses kohtuastmes ja apellatsioonimenetluses kantud kohtukuludest.

4. Jätta kaks kolmandikku EKP poolt esimeses kohtuastmes ja apellatsioonimenetluses kantud kohtukuludest tema enda kanda.

29 Vt eelkõige Diana, G., „Transparence, responsabilité et légitimité de la Banque centrale européenne“, *Bulletin de l'Observatoire des politiques économiques en Europe*, 2008, nr 18, lk 11–13. Vt selle kohta ka *European Added Value Unit, Towards a genuine Economic and Monetary Union*, 2012, www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2012/494458/IPOL-JOIN_NT(2012)494458_EN.pdf, lk 12.

30 Vt seoses selle problemaatikaga Haan, J., Eijffinger, S. C. W., Waller, S., *The European Central Bank. Credibility, Transparency and Centralization*, MIT Press, Cambridge, Massachusetts, London, 2005, lk 123–125.